

Hiilirajamekanismin kansallisen toimeenpanon työ-
ryhmä 11. kokous

Aika torstai 26.9.2024, klo 13.30–15.00

Paikka Eteläesplanadi 4, Teams

Osallistujat Katja Tuokko / Työ- ja elinkeinoministeriö (toimi pj:nä)
Juhani Tirkkonen / Työ- ja elinkeinoministeriö
Eleonoora Eilittä / Työ- ja elinkeinoministeriö
Valteri Härmälä / Työ- ja elinkeinoministeriö
Adele Silver / Työ- ja elinkeinoministeriö
Mika Honkanen / Työ- ja elinkeinoministeriö (Teams)
Timo Tolonen / Metsäteollisuus
Lauri Leskinen / Kaupan liitto
Jarkko Koho / Tulli (Teams)
Tuula Tasala-Lappalainen / Tulli (Teams)
Ville Raevuori / Suomen Huolinta- ja Logistiikkaliitto
Tuomas Tikka / Kemianteollisuus
Kati Ruohomäki / Elinkeinoelämän keskusliitto
Annuikka Saari / Teknologiateollisuus (Teams)
Teppo Säkkinen / Keskuskauppakamari (Teams)
Petteri Haveri / Energiateollisuus (Teams)
Asko Sinervo / Tulli
Ilari Valjus / Valtiovarainministeriö
Upi Talsi / Valtiovarainministeriö

1. Kokouksen avaus

Kokous avattiin ajassa 13.31.

2. Asialistan hyväksyminen

Hyväksyttiin asialista kokouksen käsittelyjärjestykseksi.

3. Edellisen pöytäkirjan hyväksyminen

Hyväksyttiin edellisen kokouksen pöytäkirja.

4. TEM ajankohtaiset

Päivitys EU-tason asioista (oletusarvojen käytön päättyminen, muut ajankohtaiset)

Katja Tuokko (TEM) esitteli ajankohtaisia EU-tason asioita. Täytäntöönpanon säädösluonnoksia odotetaan komissiolta.

Q2/2024 asti oletusarvoja on saanut käyttää päästötietojen raportoinnissa, mikäli toteutuneista päästöistä ei ole ollut tietoja. Q3/2024 alkaen oletusarvojen käyttö loppuu, eli jatkossa saa raportoida vain toteutuneita tietoja. Moni jäsenmaa on toivonut oletusarvojen käytön jatkumista, sillä tietoa tosiasiallisesti toteutuneista päästöistä on vaikea saada..

Todettiin, että pelkällä täytäntöönpanosäädöksenmuutoksella ei komission mukaan voida jatkaa oletusarvojen käyttöä, vaan muutokset vaatisivat koko CBAM-asetuksen avaamista.

Keskustelua käytiin mm. muiden jäsenmaiden ratkaisuisista oletusarvojen käytön osalta, ja tuotiin esiin, että joissakin jäsenmaissa oltaisiin mahdollisesti jatkamassa oletusarvojen käyttöä. Käytiin keskustelua, että jäsenmaiden erilaiset käytännöt voivat johtaa toimeenpanon eriytymiseen jäsenmaiden välillä, ja oltiin huolissaan tuonti-ilmoitusten ohjautumisesta maihin, joissa rajaukset ovat pienemmät.

Käytiin läpi CBAM-todistusten kauppapaikan kehitystä. Todistusten hinta määräytyy viikoittaisen ETS-päästöoikeuden hinnan perusteella. Todistus on kahden vuoden määräajan voimassa jätystä seuraavan vuoden helmikuussa palauttamattomat, käyttämättömät todistukset mitätöidään. Ylimääräisistä, pian vanhenemassa olevista todistuksista voi tehdä takaisinostopyynnön, joka voi koskea vain 1/3-osaa edellisen vuoden todistuksista. Maahantuojan tilillä on oltava edellisen vuoden tuontia vastaava määrä todistuksia toukokuun loppuun mennessä, ja tämän tarkistaa kansallinen viranomainen.

Keskustelua syntyi erityisesti kauppapaikan aukioloajoista sekä takaisinostettavien CBAM-todistusten hinnasta. Kauppapaikka toimii verkossa, mutta sen aukioloajoista ei ole tarkempaa tietoa.

CBAM-todistusten hinnan osalta pohdittiin, onko takaisinostohinta senhetkinen CBAM-todistuksen hinta vai se hinta, jolla maahantuoja on todistuksen aikanaan ostanut. Asetuksen mukaan takaisinostettavan CBAM-todistuksen hinta on se hinta, jolla maahantuoja on todistuksen ostanut. Todistuksilla ei ole tarkoitus käydä kauppaa jälkimarkkinoilla.

Hallituksen esitys hiilirajamekanismin toimeenpanosta annetun lain muuttamiseksi

Eleonoora Eilittä (TEM) esitteli hiilirajamekanismissäätöasetuksen toimeenpanosta annetun lain muuttamista koskevan hallituksen esityksen keskeisimpiä sisältöjä.

Hallituksen esitys on suhteellisen suppea ja sisällöltään tekninen.. Lakiin lisättäisiin määritelmiä. Lisäksi laissa säädettäisiin Tullin tehtävistä CBAM-todistusten myynnissä ja takaisinostossa. Tulli on jo CBAM-asetuksen mukainen toimivaltainen viranomainen, eikä viranomaistehtäviä haluttu eriyttää.

Laissa myös annettaisiin Tullille valtuutus antaa tarkempia määräyksiä hyväksyttävistä vakuusmuodoista sekä siitä, minkä unionissa toimivan rahoituslaitoksen antamat takaukset se hyväksyy. Hyväksyttävien vakuusmuotojen määrittelyssä lähdetään liikkeelle CBAM-asetuksen mahdollistamista vakuusmuodoista. Säännösten tarkoituksena olisi muun muassa luoda selkeyttä maahantuojuille. Lisäksi laissa säädettäisiin valtuutetun CBAM-ilmoittajan aseman myöntämistä koskevan luvan maksuttomuudesta sekä Tullin tiedonsaantioikeuden maksuttomuudesta.

Lopuksi laissa säädettäisiin Tullin mahdollisuudesta määrätä seuraamusmaksu sille, joka ei noudata todistusten palautusvelvollisuutta, tai joka tuo tavaroita tullialueelle ilman valtuutetun CBAM-ilmoittajan asemaa. Velvoite palauttaa CBAM-todistukset ei katoa, vaikka seuraamusmaksu asetettaisiinkin. Palautuksen määräpäivä siirtyisi vuodelta eteenpäin.

Keskustelua syntyi seuraamusmaksusta. Seuraamusmaksu määrätään nimenomaan laiminlyötyjen palautusten osalta, sillä todistusten palauttaminen on hiilirajamekanismin toiminnan ydin. Seuraamusmaksu ei ole ensimmäinen toimenpide, vaan ensin otetaan yhteyttä maahantuojaan tilanteen korjaamiseksi. Tullista kommentoitiin, että komissio seuraa, että maahantuojuilla on 80 % tuonnin päästöjä vastaavista CBAM-todistuksista tilillään, ja että komissio ilmoittaa valvovalle viranomaiselle, eli Suomessa Tullille, jos todistuksia ei ole tarpeeksi. Tämän jälkeen Tulli ryhtyy toimenpiteisiin.

Myös asetuksen vaatimus siitä, että valtuutetun CBAM-ilmoittajan tiillä täytyisi olla jokaisen vuosineljänneksen lopussa 80 % kyseisen vuoden tuonnin päästöjä vastaavasta määrästä CBAM-todistuksia, herätti keskustelua. Pohdittiin sitä, miten 80 %:n säännön toteutumista seurataan. CBAM-lupahakemukseen täytyy jo ilmoittaa arvio tuonnin määrästä. Tullista todettiin, että komissio seuraa CBAM-todistusten määrään liittyvän velvoitteen toteutumista, ja saa tiedot CBAM-tuonnista Tullilta. Oletusarvojen avulla arvioidaan todistusten määrän tarve. Maahantuojan täytyy itse huolehtia riittävästä taloudellisista edellytyksistä todistusten hankkimiseen.

Draghin raportin CBAM-nostot

Katja Tuokko (TEM) esitteli Draghin raportin keskeisiä CBAM-nostoja. Tuokko toi esiin, että hiilirajamekanismin seuraavista askeleista ja laajentamisesta puhutaan jo, ja pohti, miten raportin nostot mahdollisesti heijastuvat CBAM:n kehitykseen tulevaisuudessa ja tulevan komission agendaan CBAM:n osalta.

Draghin raportissa ehdotetaan, että EU seuraa hiilirajamekanismin toteutumista tiiviisti, ja että jo siirtymäaikana sen toimintaa tulee kehittää. Tämän osalta pohdittiin, tarkoittaako tämä asetuksen avaamista ja viittaako tämä pienten maahantuojujen asemaan. Raportissa myös ehdotettiin, että mikäli mekanismin toimeenpano ei ole tehokasta, CBAM:n käyttöönottoa ja samalla päästökauppaoikeuksien ilmaisjaoista luopumista hidastettaisiin. Ehdotukset koettiin osin ristiriitaisiksi, sillä raportissa myös ehdotettiin soveltamisalan laajentamista esimerkiksi autoteollisuuteen.

5. Tullin ajankohtaiset ja raportointiin liittyvät kysymykset

Tullin ajankohtaisia asioita esitteli Tuula Tasala-Lappalainen (Tulli). Tulli esitteli CBAM-tuonnin tilastoarvojen ja nettopainon kehitystä Q4/2023–Q2/2024. CBAM-tuonnissa on tapahtunut nousua, mutta CBAM-tuojien määrässä ei ole tapahtunut suurempia muutoksia, tuojista yrityksiä on noin 500 kuukausittain ja yksityishenkilöitä noin 30. Raportointivelvollisista noin 40 % raportoi CBAM-tuontinsa päästöt Q2/2024.. Tullista pohdittiin, mitä pitäisi tehdä, jotta useammat raportoisivat. Raudan ja teräksen tuonti ja päästöt ovat kasvaneet Q1/2024 ja Q2/2024 välillä. Noin 80 % raportoijista arvioi alle 10 tCO₂e päästöt, ja yli 90 % alle 100 tCO₂e päästöt.

Tullista myös korostettiin, että Q3/2024 alkaen oletusarvoja ei saa käyttää, vaikka toteutuneita päästötietoja ei olisi saatavilla. Selvitys päästötietojen selvittämisestä on lisättävä raportin lisätietoihin, jos tiedot tuonnin toteutuneista päästöistä puuttuvat. Tulli aikoo tiedottaa siitä, miten raportoida, jos toteutuneet päästötiedot eivät ole saatavilla Vuoden 2026 alusta vain valtuutettu CBAM-ilmoittaja saa tuoda EU-alueelle CBAM-tuotteita. Raportoinnin laiminlyönti voi johtaa CBAM-luvan epäämiseen, sillä luvan saamisen ehtona on asetuksen velvoitteiden noudattaminen. Keskusteltiin siitä, että komission ohjeistus raportoinnista pitäisi saada helposti saataville koko EU:ssa.

Tulli myös ilmoitti järjestävänsä sektorikohtaisia asiakaswebinaareja, joissa ohjeistaa CBAM:iin liittyvissä kysymyksissä. Tullista todettiin, että yritysten suorasta kontaktoinnista on saatu positiivista palautetta, ja että tähän voidaan mahdollisesti järjestää lisäresursseja. Tulli haluaa ohjeistaa yrityksiä CBAM-raporttien laatimisessa, jotta korjausmenettelyjä voidaan välttää.

6. Muut asiat

Kokouksessa ei nostettu esille muita asioita.

7. Kokouksen päättäminen

Seuraavien kokouksien ajankohtaan sovittiin palattavan myöhemmin. Kokous päätettiin klo 14.56.